

dr hab. inż. Piotr Nowak
Zakład Chemii Fizycznej i Kwantowej
Wydział Chemiczny
Politechnika Wrocławska

Wrocław, 31 sierpnia 2017 r.

Recenzja pracy doktorskiej
Pani magister Magdaleny Kwiatkowskiej
pt.

*Problematyka konserwatorska negatywów fotograficznych na podłożu szklanym
wykonanych w technice srebrno-żelatynowej
na przykładzie kolekcji negatywów rodziny Brandysów*

Przedłożona mi do recenzji praca doktorska została wykonana w Katedrze Technologii i Technik Dziel Sztuki na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dziel Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Promotorem pracy była Pani dr hab. Zofia Kaszowska, natomiast promotorem pomocniczym był Pan dr Ryszard Antoni Wójcik.

Praca doktorska ma formę schludnie opracowanej książki formatu A4 liczącej 243 strony, wraz z płytą DVD, na której zamieszczono obszerną dokumentację fotograficzną kolekcji negatywów rodziny Brandysów. Praca jest skonstruowana zgodnie z zasadami elaboratu naukowego i dzieli się na sześć zasadniczych części, poprzedzonych wstępem i zakończone podsumowaniem, aneksem, bibliografią i spisem fotografii, wykresów, tabel i ilustracji zamieszczonych w rozprawie. Bibliografia zawiera 8 stron nienumerowanej literatury cytowanej, do której autorka odwołuje się w tekście pracy na zasadzie lokalnie numerowanych przypisów.

Pani Magdalena Kwiatkowska ukończyła w 2011 roku studia wyższe w tu-tejszej Akademii Sztuk Pięknych, specjalizując się na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dziel Sztuki na kierunku Konserwacja Malarstwa. Pracę dyplomową pt. *Problemy współczesnej restauracji polichromii klasycystycznej oraz powtórnej komputerowej aranżacji malowideł konserwowanych w latach 70. XX w. na podstawie prac w pomieszczeniu na II piętrze Kamienicy pod Aniołkiem w Krakowie*, wykonała pod opieką Pani dr Grażyny Schultze-Głazik na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dziel Sztuki ASP w Krakowie. W roku 2010, w ramach pracowni wolnego wyboru ukończyła, pod kierunkiem dra Ryszarda Antoniego Wójcika, kurs konserwacji fotografii w Pracowni Konserwacji Archiwalnych Materiałów Fotograficznych tutejszej Akademii. W latach 2008-2014 uczestniczyła w wykładach i zajęciach warsztatowych z zakresu techniki i technologii fotografii oraz historycznych technik fotograficznych, gościnnie prowadzonych przeze mnie w pracowni dra R.A. Wójcika.

Zainteresowania Doktorantki szeroko rozumianą fotografią oraz jej technicznymi aspektami okazane w ramach akademickich studiów na kierunku konserwatorskim pozwoliło na ukierunkowanie jej zainteresowań naukowych w dziedzinie technicznych aspektów konserwacji kolekcji szklanych negatywów rodziny

Brandysów, równocześnie nie zaniedbując walorów artystycznych, dokumentalnych i historycznych tej kolekcji.

Przyjęty do opracowania temat rozprawy doktorskiej w pełni pokrywa potencjał i zainteresowania naukowe Doktorantki oraz jej opiekuna merytorycznego. Ponadto, zrealizowany temat badawczy wypełnia lukę w podstawowej wiedzy o sposobie konserwacji negatywów srebrowo-żelatynowych sporządzonych na podłożu szklanym oraz technikach działań konserwatorskich, w zakresie licznie zgromadzonych, ale niestety nie konserwowanych dotychczas archiwach negatywów czarno-białych rodziny Brandysów. Około stuletni okres przechowywania szklanych negatywów jest okresem, w którym następuje częściowa lub zupełna destrukcja żelatynowej warstwy obrazowej, a często i szklanego podłoża – prowadząca do pełnej utraty negatywu, a zatem do utraty zarejestrowanego obrazu fotograficznego. Między innymi z tego powodu poruszane w pracy doktorskiej zagadnienia są w obecnej dobie nadzwyczaj ważne, celowe i aktualne, a zupełny brak opracowania konserwatorskiego i historycznego tej kolekcji podnosi znaczenie wykonanych w ramach pracy doktorskiej działań konserwatorskich i badań naukowych, których upowszechnienie w formie publikacji wydaje się być konieczne i niezbędne. Niezwykle cenną wartością dodaną wykonanej pracy doktorskiej są sukcesem zakończone, realizacje prac konserwatorskich wybranych negatywów szklanych z kolekcji rodziny Brandysów.

Ocena układu pracy doktorskiej

Rozprawa doktorska Pani mgr Magdaleny Kwiatkowskiej składa się, poza wstępem, posumowaniem, aneksem i bibliografią z sześciu głównych rozdziałów. We wstępie autorka przedstawia główne zadania i cele pracy rzeczowo motywując tezę postawioną w tytule rozprawy doktorskiej. Rozdział pierwszy zawiera szczegółową prezentację przedmiotu badań i konserwacji, jego formalny opis i datowanie, znaczenie historyczne wraz z identyfikacją postaci i miejsc sporządzenia obrazów. W rozdziale tym prezentowana jest też rodzina Brandysów oraz sylwetka autora negatywów Łukasza Dobrzańskiego. W rozdziale drugim omawiane są metody identyfikacji technik sporządzania negatywów szklanych z badanej kolekcji, jak również szczegółowo omówiono historię rozwoju technologii wytwarzania negatywów szklanych oraz ich użycia, czyli ekspozycji, obróbki chemicznej i przechowywania. W rozdziale tym przedstawiono również wyniki zaawansowanych badań analitycznych z zastosowaniem specjalistycznej aparatury spektroskopowej i mikroskopowej. W trzecim rozdziale szczegółowo opisano aktualny stan zachowania kolekcji negatywów rodziny Brandysów, ze szczególną uwagą na uszkodzenia mechaniczne, zastosowany retusz, użyty werniks, czy też liczne uszkodzenia mikrobiologiczne. Te ostatnie artefakty zbadano szczegółowo z zastosowaniem technik referencyjnych. W rozdziale czwartym przedstawiono rozważania nad propozycją metod dokumentacji aktualnego stanu zachowania negatywów szklanych z zastosowaniem różnych, współcześnie dostępnych technik digitalizacji obrazów. W rozdziale tym przedstawiono również wyniki badań

sensytometrycznych uzyskanych na podstawie oceny odbitek z negatywów podanych konserwacji w porównaniu do obrazów sprzed konserwacji. W rozdziale piątym przedstawiono propozycję zabiegów konserwatorskich dedykowanych do kolekcji negatywów rodziny Brandysów, ze szczególnym uwzględnieniem zabiegów usuwania lustra srebrowego z powierzchni żelatynowej negatywów. Natomiast w rozdziale szóstym omówiono obszerne zestawienie aktów normatywnych rangi światowej, mających bezpośrednio lub pośrednio zastosowanie do przedmiotu badań, a więc szklanych negatywów czarno-białych z żelatynową warstwą obrazową.

W posumowaniu Autorka zwięźle omawia wnioski płynące z przeprowadzonych prac badawczych wskazując konkretne sposoby postępowania konserwatorskiego z negatywami szklanymi, o zidentyfikowanych uszkodzeniach. Wskazuje również na pilną potrzebę podjęcia działań zabezpieczających całości kolekcji negatywów rodziny Brandysów, przed nieuchronnie postępującą degradacją warstwy obrazowej negatywów. Wskazuje również, że takiej szczególnej i zarazem pilnej troski konserwatorskiej wymagają negatywy zainfekowane mikrobiologicznie. Brak takich działań w konsekwencji dalszego upływu czasu bez zabiegów konserwatorskich prowadzić może do bezpowrotnego zniszczenia negatywów, a więc i unikatowych obrazów fotograficznych.

Ocena merytoryczna

Praca ma charakter wybitnie eksperymentalny ze szczegółowym opisem zidentyfikowanych przypadków uszkodzeń mechanicznych, wad sensytometrycznych oraz infekcji mikrobiologicznej negatywów. Autorka przedstawia wyniki własnych prac badawczych nad konserwacją czarno-białych negatywów srebrowo-żelatynowych na podłożu szklanym. Krytycznie odnosi się do znanych z literatury sposobów konserwacji, wykorzystywanych preparatów i sposobów ich użycia, proponując własne, samodzielnie wypracowane rozwiązania eksperymentalne.

W pracy przedstawiono nowe, nie publikowane jeszcze metody postępowania konserwatorskiego z negatywami czarno-białymi na podłożu szklanym, na których wytworzyło się tzw. lustro srebrowe. Szczególnie cennym osiągnięciem Autorki jest samodzielnie opracowany sposób chemicznego usuwania lustra srebrowego, którego użycie pozostaje bez wpływu na obraz fotograficznych i nie narusza kondycji fizycznej negatywu. Mimo powszechnie znanych zastrzeżeń w stosunku do takich zabiegów, Doktorantka mając pełną konserwatorską świadomość wagi problemu, z sukcesem pokazuje wypracowane eksperymentalnie sposoby mokrej, a przez to wysoce ryzykownej obróbki chemicznej archiwalnych negatywów srebrowych. Ponadto, przytacza wiele wariantów tych samych procesów konserwacji stwarzając szeroki wachlarz możliwości poprawy właściwości negatywów, w zależności od ich natury, wad sensytometrycznych i uszkodzeń mechanicznych i mikrobiologicznych. Uważam, że opracowanie tych zagadnień zasługuje na szczególne wyróżnienie, jako jeden z ważniejszych wątków nauko-

wych wykonanej pracy badawczej, charakteryzujący wysokimi walorami użytkowymi.

Uwagi szczegółowe

Przytoczone poniżej uwagi szczegółowe dotyczące treści zawartych w pracy doktorskiej nie zmieniają mojej wysokiej oceny merytorycznej tej rozprawy. Nie mniej jednak uważam, że dyskusja nad poruszaną problematyką oraz krytyka zastosowanych w eksperymentach metod badawczych wraz z oceną uzyskanych wyników jest niezbędnym elementem pracy naukowej. Niektóre z uwag mają charakter techniczny, jak np. zastosowana błędna terminologia chemiczna, niejasności sformułowań specjalistycznych, czy też niekorzystne posługiwanie się żargonem naukowym i zawodowym. Na te uwagi nie będę oczekiwać odpowiedzi ze strony Doktorantki, natomiast przytoczone poniżej mogą stanowić podstawę do dyskusji podczas publicznej obrony pracy.

Rozdział 1.

W rozdziale tym obszernie cytowane są reprodukcje obrazów fotograficznych uzyskanych ówczesnymi i z natury różnymi technikami fotograficznymi. Opis tych reprodukcji nie jest jednoznacznie zrozumiały oraz nie jest metodycznie spójny i niejednorodny merytorycznie, zwłaszcza w zakresie sposobu użycia obrazu do reprodukcji w rozprawie. Najczęściej spotykany podpis dotyczący negatywów fotografowanych w świetle przechodzącym wydaje się być rzeczowy i dokładny, chociaż brakuje w nim sprecyzowania rodzaju wiązki światła oświetlającego, a więc czy jest ona skierowana czy rozproszona, co ma istotne znaczenie dla jakości uzyskiwanej reprodukcji. Precyzji tej nie przynoszą opisy pozostałych reprodukcji. Na przykład opis fotografii 1.2 *Odbitka na papierze białkowym...* lub fotografii 1.9 *Cyjanotypia...* Duży niedosyt informacyjny pozostawiają podpisy pod reprodukcjami fotografii 1.8, 1.11 i 1.24, gdzie Autorka posługuje się pojęciem *Fotografii kolodionowej*. Czy chodzi tutaj o obraz pozytywowany na podłożu nieprzezroczystym sporządzony techniką kolodionową przez stykowe kopiowanie negatywu uzyskanego tą samą czy też inną, ówczesną techniką fotograficzną? Czy może pewniej, chodzi tu o pozytywową odbitkę albuminową uzyskaną przez stykowe kopiowanie szklanego negatywu uzyskanego techniką mokrego kolodionu? Wskazywać na to może ostrość i czytelność obrazu – bezpośrednio pochodzące od natury tej techniki oraz sepiowy odcień obrazu – charakterystyczny dla białkowej techniki pozytywowej, stosowanej równolegle z techniką kolodionową.

W wielu przypadkach nie jest zachowany porządek w opisach fotografii (np. fot. 1.14 i 1.15), jak również brak bezpośredniej numeracji pod reprodukcjami fotografii utrudnia poprawne skojarzenie reprodukcji z opisami.

Rozdział 2.

W rozdziale drugim Autorka porusza zagadnienia historii rozwoju technologii materiałów światłoczułych, ze szczególnym zainteresowaniem metodami produkcji srebrowo-żelatynowych płyt fotograficznych na podłożu szklanym. W moim przekonaniu, zbyt obszernie omówione zostały historyczne zagadnienia rozwoju technologii fotografii, szczególnie zagadnień uczulenia spektralnego emulsji fotograficznych, podstawowej obróbki chemicznej i procesów alternatywnych, np. procesów garbowania emulsji, preparacji szkła, czy też technologii syntezy halogenosrebrowych emulsji światłoczułych lub metod produkcji płyt szklanych. W opisach tych wykorzystano materiały źródłowe mające dzisiaj jedynie znaczenie historyczne, merytorycznie zbyt odległe od zasadniczego nurtu zaplanowanych prac badawczych. W podrozdziale pt. *Emulsja fotograficzna*, zamieszczono opis „domowego” sposobu sporządzania halogenosrebrowej emulsji światłoczułej pochodzący z 1891 roku. Przyznam, że przytoczony opis może być zrozumiały tylko dla osoby zorientowanej w temacie syntezy emulsji fotograficznych i z perspektywy dzisiejszej wiedzy budzi wiele wątpliwości. Sądzę, że w tym miejscu rozprawy powinien znaleźć się bardziej współczesny, syntetycznie sformułowany, opis zasadniczych etapów syntezy halogenosrebrowych emulsji fotograficznych.

W podrozdziale 2.3 podano wyniki instrumentalnych badań analitycznych z zastosowaniem wysokospecjalizowanej aparatury spektroskopowej i mikroskopowej. Pozostaję w przekonaniu, że zarówno zastosowane metody analityczne jak i same badania oraz interpretacja uzyskanych wyników, są zagadnieniami znacznie przekraczającymi rutynowe kompetencje konserwatora dzieł sztuki i zdecydowanie niezbędne są tutaj kompetencje wyspecjalizowanego chemika analityka. Sądzę, że uzyskane przez Autorkę wyniki badań instrumentalnych mogą służyć jedynie pewnemu wstępnemu rozpoznaniu badanego zagadnienia, będącego punktem wyjścia do bardziej szczegółowych analiz z zastosowaniem wzorców oraz metod referencyjnych. Zdaję sobie sprawę, że propozycja rozszerzenia i uszczegółowienia badań instrumentalnych wykracza poza ramy pracy doktorskiej, nie mniej jednak uważam za konieczne wskazanie tego problemu jako zachętę do dalszych prac badawczych, w których uzyskanie ciekawych wyników jest wysoce prawdopodobne.

Ze względu na poruszany w tym rozdziale szeroki wachlarz zagadnień technicznych Autorka nie ustrzegła się wielu błędów w nazewnictwie chemicznym substancji lub błędów w składzie przytaczanych receptur. Pewną wadą jest również posługiwanie się żargonem naukowo-technicznym, którego użycie w elaboracie naukowym nie znajduje uzasadnienia. Zauważone przeze mnie nieścisłości nie umniejszają wartości merytorycznej rozprawy, a ich szczegóły zostały przekazane Doktorantce w dyskusji i nie będą omawiane podczas publicznej obrony.

Rozdział 3.

W rozdziale trzecim Autorka szeroko opisuje wyniki analizy stanu zachowania kolekcji negatywów rodziny Brandysów znajdujących się w posiadaniu Pracowni Konserwacji Archiwalnych Materiałów Fotograficznych ASP w Krakowie. Szeroko opisuje wyniki badań mikrobiologicznych, które w części procedury postępowania jest w moim przekonaniu zbyt szczegółowe i merytorycznie odległe od poruszanych w rozprawie zagadnień. Uwzględniając również fakt, że ten fragment pracy jest obszernym cytatem wysokospecjalizowanego elaboratu innego autora, pojawiają się więc wątpliwości co do zasadności ulokowania tego opisu w rozprawie, zwłaszcza, że stanowi on fragment współautorskiej publikacji.

Trafna identyfikacja pleśni, które zainfekowały niektóre negatywy z kolekcji, pozwoliła na przeprowadzenie szeregu eksperymentów z hodowlą wyizolowanych szczepów na współczesnych materiałach światłoczułych, emulsjach i surowcach. W sposób oczywisty w tych eksperymentach wykorzystano obecnie dostępne materiały i surowce, wytwarzane zdecydowanie innymi metodami niż w epoce z jakiej pochodzą konserwowane negatywy. Zatem czy uzyskane w tych eksperymentach wyniki posiadają bezpośrednią relację między sobą?

W badaniach zmian kwasowości zachodzących podczas działania poszczególnych szczepów grzybów na wybrane materiały zastosowano papierki lakmusowe, które w moim przekonaniu nie pozwalają na właściwe i dokładne oznaczenie wartości pH. Uwzględniając fakt zastosowania przez Doktorantkę w innych badaniach wysokospecjalizowanej instrumentalnej aparatury analitycznej, użycie w tym przypadku papierków lakmusowych jest niewłaściwe proceduralnie.

Na fotografii 3.4 zestawiono szereg zdjęć ilustrujących fluorescencję wybranych negatywów, którą wzbudzano promieniowaniem w zakresie ultrafioletu. Czytelność tych obrazów jest w moim przekonaniu zbyt niska i domnimam, że ich ewentualne przetworzenie w programach graficznych mogłoby przyczynić się do zwiększenia i podniesienia jakości uzyskanych w tym badaniu wyników.

Identyfikacja infekcji mikrobiologicznej na negatywach pokrytych werniksem zostało przez Autorkę uzasadnione, natomiast braku tej infekcji na negatywach z lustrem srebrnym nie jest wyczerpująco uzasadnione w rozprawie. Na czym więc polega zauważone zjawisko i w jaki sposób można to uzasadnić?

Rozdział 4.

W rozdziale tym Autorka obszernie opisuje zastosowane przez siebie metody digitalizacji negatywów fotografując je w świetle odbitym i przechodzącym, zarówno od strony warstwy żelatynowej jak i podłoża szklanego. Rozpatruje również warunki techniczne tych zagadnień oraz podaje przykłady zmian tonalnych obrazów uzyskiwanych przez skanowanie z zastosowaniem alternatywnej techniki digitalizacji, jaką jest użycie płaskiego skanera pracującego w systemie transmisyjnym lub odbiciowym. Nie tylko w tym rozdziale, ale i w całej rozprawie doktorskiej, Autorka nie omawia wpływu rozwartości wiązki światła oświetlające-

go negatyw podczas jego fotografowania lub skanowania. Zagadnienia te posiadają niebagatelny wpływ na jakość reprodukcji, zwłaszcza obrazów srebrnych, które silnie rozpraszają światło i wykazują wysoki współczynnik Calliera. W tym wypadku uzyskiwany końcowy efekt reprodukcji obrazu srebrnego słabo zależy od parametrów skanowania czy fotografowania, ale przede wszystkim zależy od rodzaju zastosowanego oświetlenia (rozproszone, półrozproszone lub skierowane) oraz skłonności srebrnej warstwy obrazowej do rozpraszania światła, wyrażonej wartością współczynnika Calliera, który jest indywidualną, a nie ogólną cechą charakterystyczną każdej warstwy obrazowej wraz z podłożem. Ze względu na wagę problemu pozostaję w przekonaniu, że wszystkie reprodukcje negatywów wykonane zostały w tych samych warunkach technicznych, gdzie udział światła skierowanego w stosunku do całości oświetlenia negatywów był stały. Zmiana walorów tonalnych reprodukcji zleżała więc jedynie od indywidualnych skłonności poszczególnych negatywów (warstw obrazowych) do rozpraszania światła (różne wartości współczynnika Calliera). Ubolewam jednak nad tym, że Autorka nie przeprowadziła eksperymentów reprodukcyjnych z zastosowaniem oświetlenia rozproszonego i skierowanego, choćby dla pewnej części negatywów i wykazała eksperymentalnie znaczenie tego problemu.

W zakresie badań sensytometrycznych negatywów poddanych konserwacji Autorka omawia zmiany gradientu i światłoczułości uzyskanych kopii pozytywnych. Przyniesione wnioski zostały sformułowane na podstawie densytometrycznych pomiarów wkopiowanego w obraz stopniowego klina sensytometrycznego. Wyniki zestawione w tabelach i na wykresach wskazują na zmianę parametrów tonalnych obrazów po konserwacji w stosunku do obrazów sprzed konserwacji. O ile zmianę gradientu oraz gęstości minimalnej i maksymalnej można przyjąć jako zmiany oczywiste, to szacowanie światłoczułości budzi duże wątpliwości. O jaką światłoczułość tutaj chodzi? Czy jej szacowanie ma sens sensytometryczny i jakiego materiału dotyczy – negatywu czy pozytywu? Czy podczas sporządzania odbitek wraz z klinem sensytometrycznym z negatywu przed i po konserwacji zastosowano ten sam materiał pozytywny oraz identyczne warunki kopiowania?

Rozdział 5.

W rozdziale piątym omawiane są zagadnienia proponowanych metod konserwatorskich kolekcji negatywów rodziny Brandysów, ze szczególnym ukierunkowaniem na metody usuwania lustra srebrnego. Po lekturze całości rozprawy nasuwa się jednak pytanie, czy lustro srebrne powstające na archiwalnych negatywach, w sposób naturalny przechowywanych przez wiele lat, często w nieodpowiednich warunkach, jest czymś istotnie wspierającym walory historyczne samego negatywu, jego właściwości, techniki jego sporządzenia i przechowywania? Czy jednak ze względu na jego obecność na negatywach skutkująca istotnym obniżeniem czytelności i jakości obrazu fotograficznego jest czymś szkodliwym? Czy ten fakt jest na tyle istotny aby poszukiwać i stosować ryzykowne metody usuwania lustra srebrnego z archiwalnych negatywów, o olbrzymim zna-

czeniu historycznym? Czy współczesne, wysoce zaawansowane metody akwizycji, digitalizacji i późniejszego przetwarzania obrazów cyfrowych nie pozwalają na uzyskiwanie satysfakcjonujących wyników w tym zakresie?

Rozdział 6.

W rozdziale szóstym wyczerpująco omówiono zalecenia konserwatorskie odnośnie przechowywania negatywów srebrno-żelatynowych na podłożu szklanym. W podrozdziale pt. *Światło i promieniowanie* Autorka pisze: cyt. „Potwierdza też, że światło widzialne z zakresu niebieskiego...”. Czy określenie „światło widzialne” jest merytorycznie poprawne i posiada jakiegokolwiek uzasadnienie psychofizyczne? Światłem nazywa się tę część szerokiego zakresu promieniowania elektromagnetycznego, która pobudza ludzki zmysł widzenia. Zatem stosowanie określenia „światła widzialnego” nie wydaje się być poprawna i, co gorsze, sugeruje istnienie „światła niewidzialnego”, co jest nierzeczowe i powoduje chaos pojęciowy.

W podrozdziale 6.3 Autorka prezentuje na wykresie 6.1 (błędna numeracja wykresu w tekście pracy) zachodzące w czasie zmiany warunków klimatycznych w archiwum Pracowni Archiwalnych Materiałów Fotograficznych tutejszej ASP. Na osi rzędnych (0Y) nie oznaczono rodzaju zmiennych podając jedynie zakres zmian ich wartości. Jakie znaczenie dla omawianych zagadnień ma prezentacja krzywej punktu rosy na tym wykresie?

Wnioski końcowe

Po zapoznaniu się z rozprawą doktorską oraz osiągnięciami naukowymi i konserwatorskimi Pani mgr Magdaleny Kwiatkowskiej stwierdzam, że jest to praca oryginalna, bardzo ciekawa i wnosząca istotne nowości w unikatową dziedzinę konserwacji fotograficznych negatywów czarno-białych na podłożu szklanym. W moim przekonaniu rozprawa zasługuje na wysoką, merytoryczną ocenę ogólną. Ponadto, aktywna działalność zawodowa Doktorantki w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki, finalizowana licznym udziałem w badaniach naukowych, projektach aranżacji konserwatorskich, udziałach w konferencjach naukowych oraz popularyzacja wiedzy przejawiająca się autorskimi lub współautorskimi publikacjami, pozwalają mi sądzić, że zarówno badania naukowe wykonane w ramach pracy doktorskiej, jak i ogólne osiągnięcia intelektualne Doktorantki zasługują na szczególne wyróżnienie, o co wnoszę do Rady Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Pozostaję w przekonaniu, że wspomniane już osiągnięcia intelektualne Doktorantki oraz wysoki poziom merytoryczny rozprawy doktorskiej, która spełnia wszystkie wymogi zwyczajowe i ustawowe stawiane pracom doktorskim (ustawa z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz.U. 2003 nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami),

uzasadniają nadanie stopnia naukowego doktora. Stawiam zatem wniosek do Rady Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, o dopuszczenie Pani mgr Magdaleny Kwiatkowskiej do dalszych etapów postępowania, o nadanie naukowego stopnia doktora i publicznej obrony przedłożonej rozprawy doktorskiej.

dr hab. inż. Piotr Nowak

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Piotr Nowak', written in a cursive style.